Raadsvoorstel

Raadsnummer:	**2023-019**	Zaaknummer:	**1393032**
Onderwerp:	**Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023 - 2026**		
Korte inhoud:	De Bereikbaarheidsagenda omvat de bereikbaarheidsambitie voor 2030. De regio wil de komende jaren flink investeren in de bereikbaarheid ondermeer om de verstedelijkingsopgave mogelijk te maken. De ambitie is kort gezegd dat Foodvalley in 2030 slim, duurzaam en gezond bereikbaar moet zijn. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld aan het regiobestuur hun wensen en bedenkingen te uiten.		

Datum B&W:		Portefeuillehouder:	Wethouder Windhouwer

Voorstel

1. Kennis te nemen van de concept Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026
2. Geen wensen en bedenkingen in te dienen bij de concept Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026 en het algemeen bestuur van Regio Foodvalley hierover te informeren via bijgevoegde brief.

Inleiding

De *concept Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026* omvat de bereikbaarheidsambitie voor 2030. Deze agenda is een vervolg op de *Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2018-2022* die keek ook naar de bereikbaarheidsambitie voor 2030 en omvatte vier coherente programmalijnen:
Programmalijn 1: (Inter)nationale bereikbaarheid
Programmalijn 2: Interne bereikbaarheid
Programmalijn 3: Gezonde en duurzame mobiliteit
Programmalijn 4: Slim, veilig en sociaal bereikbaar
Deze programmalijnen hebben de afgelopen jaren als richtinggevend kader gediend voor ons gezamenlijke, gemeentelijke mobiliteitsbeleid.

In de *Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026* zetten wij de acties en projecten van de afgelopen tijd voort en voegen nieuwe punten toe. Om te beginnen omdat Regio Foodvalley een grote *verstedelijkingsopgave* kent. Tot 2040 krijgen we er in de regio naar verwachting 40.000 nieuwe woningen bij. Dat betekent tienduizenden inwoners extra in de regio en heel wat meer bedrijvigheid. Dat zal er ook toe leiden dat het aantal verplaatsingen in, van en naar de regio stijgt. Het realiseren van goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor het behoud van de kwaliteit van leven in de regio.
Maar ook op het gebied van het klimaat ligt er een grote opgave voor mobiliteit. Het verkeer kan daar op drie manieren z'n bijdrage aan leveren: mobiliteit *verminderen* door nabijheid te creëren van voorzieningen en werk tot woningen; mobiliteit *verschonen* door in te zetten op het gebruik van schone brandstoffen; en mobiliteit *veranderen* door een overgang te realiseren van auto naar lopen en fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit.

Om de gemeenteraden in gelegenheid te stellen het bestuurlijk draagvlak van de bereikbaarheidsagenda aan het regiobestuur kenbaar te maken, worden de acht raden van de regio in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen te uiten. De raden wordt gevraagd om deze voor 10 mei aan het Regiobestuur ter kennis te brengen.

Na het ontvangen van de wensen en bedenkingen worden raden schriftelijk geïnformeerd over geuite wensen en bedenkingen vanuit alle gemeenten voorzien van een reactie van het regiobestuur.

Beoogd effect
De gemeenteraad de gelegenheid geven te om eventuele wensen en bedenkingen mee te geven op de Bereikbaarheidsagenda 2023-2026.
De Bereikbaarheidsagenda beoogt de acties die in regionaal verband worden uitgevoerd om de bereikbaarheid te vergroten, te structureren in een programmatische aanpak. Dit zorgt voor meer slagkracht, samenhang, effectiviteit en ook meer mogelijkheden voor cofinanciering bij de provincies Utrecht, Gelderland en het Rijk.

Argumenten
1.1. Het realiseren van resultaten binnen drie programmalijnen vraagt een gezamenlijke, regionale aanpak.
De regio wil de komende jaren flink investeren in het verduurzamen en verbeteren van de bereikbaarheid. Eén blik op de drie uitgewerkte programmalijnen met acties en projecten maakt duidelijk dat een gezamenlijke aanpak ons verder brengt.

De eerste programmalijn betreft de bereikbaarheid van de regio met de rest van Nederland: een goede aansluiting van de regio op de grote corridors A1, A12, A28, A30 en de zuidelijke ontsluiting. Voor specifiek het personenvervoer per spoor is het zaak dat stations als Ede-Wageningen, Veenendaal-De Klomp, Nijkerk en Barneveld-Noord goed bediend blijven worden en zich door kunnen ontwikkelen tot hoogwaardige multimodale knopen. Op deze thema's is Regio Foodvalley sterk afhankelijk van het beleid en de besluiten van de provincies, (buur)regio's en het rijk. Foodvalley zal er dus vooral z'n best voor moeten doen om de belangen van de regio goed voor het voetlicht te krijgen.

De tweede programmalijn betreft de bereikbaarheid binnen de regio. Het is evident dat de ontsluiting van de steden, kleine kernen en buitengebieden én de nieuwbouwgebieden in onze regio gebaat is bij een gezamenlijke aanpak. Onder andere door samen te investeren in de fietsnetwerken: fietsroutes worden verbeterd, missing links worden ingevuld en nieuwsbouwlocaties ontsloten. Ook zal de regio zich er bij provincies en Rijk hard voor moeten maken de voorzieningen voor (hoogwaardig) openbaar vervoer te verbeteren en een netwerk van mobiliteitshubs uit te rollen.

De derde programmalijn gaat over de inzet om de mobiliteit in Foodvalley duurzaam, slim en veilig te maken. Met behulp van de werkgeversaanpak en afspraken met onderwijsinstellingen versterkt Foodvalley de modal shift (meer reizen per ov en fiets) nog meer. In 2030 zal de mobiliteit in Regio Foodvalley aanmerkelijk duurzamer zijn.

1.2. De grote opgaven op het gebied van mobiliteit zijn gebaat bij een regionale aanpak.
Tot 2040 bouwen we in de regio naar verwachting 40.000 nieuwe woningen. Die woningen staan voor bijna honderdduizend extra inwoners en dat betekent ook meer bedrijvigheid (bedrijven, winkels, voorzieningen enzovoort). Dat zal er vanzelf toe leiden dat het aantal verplaatsingen in, van en naar de regio stijgt. Het realiseren van goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor het behoud van de kwaliteit van leven in de regio, maar ook een grote uitdaging.

Ook op het gebied van het klimaat ligt er een grote opgave voor mobiliteit. Het verkeer kan daar op drie manieren aan bijdragen: mobiliteit *voorkomen* door nabijheid te creëren van voorzieningen en werk tot woningen; mobiliteit *verschonen* door in te zetten op het gebruik van schone brandstoffen; en mobiliteit *veranderen* door een modal shift te realiseren naar lopen en fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit. Dit zijn grote uitdagingen waarbij het balanceren is tussen enerzijds files bestrijden (= de auto faciliteren) en anderzijds een modal shift bewerkstelligen (= mensen uit de auto krijgen). Dat lukt alleen als we de

alternatieven voor de auto echt optimaal faciliteren. En dát lukt alleen met een gezamenlijk, evenwichtig en uitgebalanceerd pakket aan maatregelen en acties. De regionale Bereikbaarheidsagenda 2023-2026 moet daarvoor zorgen: de nieuwe programmalijnen zijn erop gericht om bestaande netwerken te versterken en beter te benutten, maar vooral ook om inwoners en bezoekers te stimuleren om duurzamer en slimmer te reizen.

1.3. De Bereikbaarheidsagenda sluit aan op de laatste ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit.
Er is landelijk, regionaal en ook lokaal steeds meer aandacht voor duurzame mobiliteit. Dit geldt ook voor het beter benutten en slimmer gebruik maken van bestaande verbindingen om bij te dragen aan de bereikbaarheid van een gebied. De bereikbaarheidsagenda speelt in op deze ontwikkelingen.

2.1. De Bereikbaarheidsagenda weerspiegelt de lokale mobiliteitsvisie
De gemeente Nijkerk is zowel ambtelijk als bestuurlijk betrokken geweest bij de totstandkoming van deze agenda. De belangrijkste projecten die voortkomen uit de Mobiliteitsvisie 2040 van de gemeente Nijkerk, waarvoor regionale inzet nodig is of waarvan het efficiënt is om deze regionaal op te pakken zijn in deze agenda opgenomen. Daarom is het voorstel om geen wensen en bedenkingen in te dienen.

Kanttekeningen
De Bereikbaarheidsagenda schetst de contouren van het programma mobiliteit en de opgaven die daar onder vallen van 2023 tot 2026. Het is een richtinggevend kader voor de komende 4 jaar maar bevat geen concrete uitwerking van acties (onderzoeken, projecten, lobby-trajecten, communicatie, pilots). Deze uitwerking zal volgen in jaarprogramma's die door het portefeuillehouders worden vastgesteld. De gemeenteraad wordt middels de kaderbrief en begroting betrokken.

Financiën
De kosten voor de bereikbaarheidsagenda zijn reeds opgenomen in de begroting van Regio Foodvalley. De financiën voor de complete periode (4 jaar) zijn begroot op iets meer dan € 600.000, oftewel zo'n € 150.000 per jaar. Dit bestaat uit een jaarlijks deel van € 90.000 voor het programmabudget en van €60.000 voor de kosten van het programmamanagement.

De acht Foodvalley-gemeenten beheren ook een gezamenlijk mobiliteitsfonds. De gelden uit dit fonds worden ingezet voor gezamenlijke dossiers uit de bereikbaarheidsagenda.

Communicatie
In deze fase wordt er nog niet gecommuniceerd. Na het vaststellen van de definitieve Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023 - 2026 zal worden gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen van de Regio en de gemeente.

Vervolg
Het portefeuillehoudersoverleg mobiliteit Regio Foodvalley zal de wensen en bedenkingen vanuit de gemeenteraden bespreken en advies geven aan het AB Regio Foodvalley die zal reageren op de wensen en bedenkingen. Afhankelijk van de reactie van de raden zal de aangepaste definitieve Bereikbaarheidsagenda 2023-2026 worden vastgesteld door het AB Regio Foodvalley. De gemeenteraad zal hierover worden geïnformeerd.

De Bereikbaarheidsagenda 2023-2026 beschrijft de ambitie en de doelen van Regio Foodvalley voor 2030. De komende vier jaar zullen we in drie programmalijnen naar de eindplaatjes toewerken. De acties van die programma lijnen zijn niet op detailniveau uitgewerkt. De keuze voor die aanpak is bewust, want zo houden we de komende vier jaar ruimte voor aanpassingen. De nadere invulling komt in jaarplannen

die door het portefeuillehouders worden vastgesteld. De gemeenteraad wordt middels de kaderbrief en begroting betrokken.

Bijlagen

1. Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023 – 2026
2. Conceptbrief aan het Algemeen Bestuur van Regio Foodvalley over de Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de locoburgemeester,
de heer D.J. van Huizen	mevrouw mr. M. Broekman-van der Pers

RAADSBESLUIT

Nummer: 2023-019

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 7 maart 2023;

met inachtneming van de door de raad aangenomen amendementen 8.1, 8.2 en 8.3 van 20 april 2023.

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de concept Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026
2. De volgende wensen en bedenkingen in te dienen bij de concept Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley 2023-2026 en het algemeen bestuur van Regio Foodvalley hierover per brief te informeren:
   - Bij het vaststellen van het Wijzigingsdocument en Onderzoeksagenda Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (2022-066) op 20 oktober 2022 heeft de raad van de gemeente Nijkerk unaniem een motie aangenomen waarin onder meer het volgende staat:
     - “(dat) Het voor het leveren van een bijdrage aan de verstedelijkingsstrategie een noodzakelijke voorwaarde is dat ook het noordelijk deel van Foodvalley (waar Nijkerk bij hoort) via een evenredige verdeling toegang krijgt tot de juiste maatregelenpakketten en bijbehorende middelen.”
     - “dat voor al onze gebouwde woningen onvoldoende nieuwe wegen en andere mobiliteitsoplossingen zijn gerealiseerd en voor de nieuwbouw die wij in de toekomst willen realiseren het absoluut noodzakelijk is dat fors wordt geïnvesteerd in een goede ontsluiting.”
     - “We vragen het college om: Bij de gesprekken in de regio en het te sluiten akkoord de maximale inspanning te leveren om de noodzakelijke voorwaarde te realiseren dat ook het noordelijk deel van Foodvalley en in het bijzonder Nijkerk via een evenredige verdeling toegang krijgt tot de juiste maatregelenpakketten en bijbehorende middelen.”

     Van de inhoud van deze motie hebben wij u in kennis gesteld. Bij brief van 9 december 2022 zijn de raden van de deelnemende gemeenten van Regio Foodvalley geïnformeerd over de uitkomsten van het BO-MIRT van 10 november 2022. Daaruit volgde dat Foodvalley is aangewezen als één van de NOVEX Grootschalige Woningbouwgebieden. De bijbehorende toegekende Rijkscofinanciering groot € 67.336.500 komt echter geheel ten goede aan de gemeenten Ede, Wageningen, Veenendaal en Barneveld. Voor de verbreding van de Rijnbrug bij Rhenen doet het Rijk een lumpsum bijdrage van
     € 40.000.000. Van de Versnellingsgelden is € 4.700.000 toegewezen aan Wageningen en Veenendaal en is de aanvraag van Nijkerk niet gehonoreerd. Per saldo heeft Nijkerk dus NUL euro ontvangen uit dit totaal.

     Het hiervoor geschetste resultaat is gelet op onze bijdrage aan de verstedelijkingsstrategie en de woondeal zeer onevenwichtig en voor Nijkerk onaanvaardbaar. De eigen ambities van Nijkerk voor het realiseren van onder meer woningbouw en de opgaven die volgen uit de Woondeal Regio Foodvalley 2022-2030 worden daarmee immers vrijwel onuitvoerbaar. Indien niet op korte termijn positievere resultaten worden geboekt, zal Nijkerk afspraken in de verstedelijkingsstrategie en de woondeal moeten heroverwegen en toekomstplannen voor woningbouw, leefbaarheid en (economische) ontwikkeling van Nijkerk moeten afschalen, met alle schade van dien. In de concept bereikbaarheidsagenda zoals u die aan ons heeft voorgelegd

sluit u geheel aan bij het resultaat van BO-MIRT. De opgaven voor Nijkerk en wat daarvoor nodig is op het gebied van bereikbaarheid worden weliswaar benoemd, maar nergens blijkt van enige urgentie om via inspanningen in Foodvalley verband te bereiken dat de daarvoor noodzakelijke middelen meer evenwichtig en daadwerkelijk aan Nijkerk worden toegekend.
De raad van de gemeente Nijkerk verzoekt het algemeen bestuur daarom dringend om in de definitieve versie van de bereikbaarheidsagenda de ambitie te formuleren om zich in te zetten om gelijke kansen te creëren voor (rijks)middelen om zo tot een evenwichtigere verdeling te komen en hieraan bij de uitvoering van de bereikbaarheidsagenda en andere programma's concreet uitvoering te geven.

- De tekst *'een voorbeeld is het doortrekken van de Arkemheenweg richting N301 en het vergroten van de capaciteit tussen Verbindingsweg en de Amersfoortseweg: dat is nodig voor het ontsluiten van een nieuwe woonwijk in Nijkerk van circa 1500 woningen tegen het gebied Slichtenhorst aan'* (pagina 38 van de bijlage) is onjuist. Het verzoek is om deze te verwijderen en te vervangen door *'het doortrekken van de Arkemheenweg richting N301 en het vergroten van de capaciteit tussen Verbindingsweg en de Amersfoortseweg is nodig om de verkeersdruk op de kruising Amersfoortseweg / Frieswijkstraat / N301 te ontlasten'*.

- In de aangeboden concept-Bereikbaarheidsagenda worden een aantal zaken ten aanzien van plannen in de gemeente Nijkerk onvolledig of onjuist geformuleerd. We verzoeken u de volgende teksten in de definitieve Bereikbaarheidsagenda als volgt aan te passen:
  - blz. 27: De tekst *'De gevaarlijkste overweg is die bij het station Nijkerk. Wanneer we deze door een fietstunnel vervangen, is een herinrichting van het stationsgebied plus woningbouwontwikkeling mogelijk.'* Te vervangen door: *'De gevaarlijkste overweg is die bij het station Nijkerk. Wanneer we deze door een tunnel vervangen, is een herinrichting van het stationsgebied plus woningbouwontwikkeling mogelijk. Daarbij wordt ook gekeken naar vervanging van de overweg door een fietstunnel, waarbij een veilige en adequate afwikkeling van gemotoriseerd verkeer op een alternatieve manier een randvoorwaarde is.'*
  - blz. 37: de tekst *'Voor Nijkerk Corlaer geldt dat de wens leeft de Hub op langere termijn te ontwikkelen tot station.'* te vervangen door: *'Voor Nijkerk Corlaer geldt dat de wens leeft de Hub te ontwikkelen tot station.'*

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 20 april 2023,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA